

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 386/2023-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho zo sudkyne Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Alexandrou Machanovou, Mierové námestie 19, Senec, proti postupu Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 26/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. júna 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 26/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ tiež navrhuje, aby mu ústavný súd priznal finančné zadost'učinenie v sume 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol v napadnutom konaní o určenie vlastníckeho práva vedenom na okresnom súde v procesnom postavení žalovaného v 1. rade. Keďže žalobcovia vzali svoj návrh späť a požiadali o zastavenie konania, okresný súd uznesením zo 14. januára 2022 konanie vo veci samej zastavil, výrokmi II, III a IV rozhodol o nároku na náhradu trov konania a vo výroku V rozhodol o vrátení súdneho poplatku.

3. Žalovaný v 20. rade (bolo ich celkom 29, pozn.) 4. augusta 2022 na okresnom súde podal žiadosť o vyznačenie doložky právoplatnosti a vykonateľnosti uznesenia o zastavení konania, a to z dôvodu, že žalobcovia po podaní návrhu na okresnom súde zároveň zrealizovali na Okresnom úrade Senec,

katastrálnom odbore (ďalej len „okresný úrad“) zápis poznámky o prebiehajúcim súdnom konaní. Zároveň 22. júna 2022 požiadal žalovaný v 20. rade okresný úrad o výmaz poznámky. Okresný úrad listom zo 4. júla 2022 oznámil, že k žiadosti o výmaz poznámky je potrebné predložiť súdne rozhodnutie o zastavení konania aj s vyznačenou doložkou právoplatnosti. Následne žalovaný v 20. rade podal na okresnom súde 23. januára 2023 urgenciu na vyznačenie doložky právoplatnosti a 30. marca 2023 aj sťažnosť na prietahy v napadnutom konaní.

4. Prípisom z 2. mája 2023 podpredsedníčka okresného súdu právnej zástupkyňi žalovaného v 20. rade (ktorá je aj právnu zástupkyňou sťažovateľa v tejto ústavnej sťažnosti, pozn.) oznámila, že v danej veci bolo proti II. a III. výroku uznesenia o zastavení konania zo strany žalobcov podané odvolanie. Vo vzťahu k výrokovej časti uznesenia o zastavení konania (prvý výrok) bola 27. apríla 2023 vyznačená doložka právoplatnosti s dátumom 13. apríl 2023. Uznesenie s doložkou právoplatnosti bolo tiež 27. apríla 2023 doručené okresnému úradu. Podpredsedníčka okresného súdu sťažnosť vyhodnotila ako dôvodnú.

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, argumentujúc, že okresný súd po dobu viac ako *jedného roka* „nebol v danej veci schopný“ vyznačiť doložku právoplatnosti. Týmto postupom obmedzoval sťažovateľa vo výkone jeho vlastníckych práv, keďže nebolo možné odstrániť obmedzujúcu poznámku viažucu sa k jeho spoluvlastníckym podielom.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o ústavnom súde“), pričom preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje zákonom ustanovené náležitosti a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľa je námietka porušenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v dôsledku jeho nečinnosti v napadnutom konaní v súvislosti s vyznačením doložky právoplatnosti.

8. Podstatou a účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (napr. IV. ÚS 221/04, III. ÚS 154/06, II. ÚS 438/2017, II. ÚS 118/2019, II. ÚS 4/2021).

9. V prípade ústavných sťažností namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd odmieta ústavné sťažnosti ako zjavne neopodstatnené, ak namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím či postupom a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 223/2010, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 187/2021).

10. Ochrana základnému právu na konanie bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a právu na prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) sa v konaní pred ústavným súdom poskytuje len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany k porušeniu označených práv ešte mohlo dochádzať alebo porušenie v tom čase ešte mohlo trvať (IV. ÚS 632/2018, II. ÚS 176/2019). Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola ústavnému súdu doručená, už nemohlo dochádzať k porušovaniu označeného základného práva postupom všeobecného súdu, ústavný súd sťažnosť odmieta ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takej ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (napr. IV. ÚS 223/2010, III. ÚS 462/2017, II. ÚS 464/2018). Jednou zo základných pojmových náležitostí ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je totiž aj požiadavka, aby ústavná sťažnosť smerovala proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého ústavná sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok slúžiaci k predchádzaniu zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. III. ÚS 355/2012, I. ÚS 390/2019, II. ÚS 291/2020).

11. Sťažovateľ namieta neprimeranosť dĺžky napadnutého konania v jeho veci vedenej okresným súdom, avšak sám na inom mieste ústavnej sťažnosti argumentuje, že okresný súd vo veci rozhodol uznesením zo 14. januára 2022. Toto uznesenie o zastavení napadnutého konania nadobudlo právoplatnosť 13. apríla 2023. Je teda zrejmé, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (13. júna 2023) bolo vo veci sťažovateľa súdom prvej inštancie rozhodnuté. Okresný súd tak vykonal všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľa a vo veci právoplatne rozhodol. K námietke sťažovateľa o ročnej nečinnosti okresného súdu v súvislosti s vyznačením doložky právoplatnosti ústavný súd poukazuje aj na počet účastníkov na strane žalovaných a s tým súvisiacu náročnosť pri doručovaní písomnosti.

12. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd so zreteľom na podstatu a účel základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov dospel k záveru, že ústavná sťažnosť sťažovateľa je zjavne neopodstatnená, a preto ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

13. Pretože ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

14. Ústavný súd už len pre úplnosť dodáva, že jeho pozornosti neušla skutočnosť, že právny zástupca sťažovateľa v texte ústavnej sťažnosti (doručenej ústavnému súdu 13. júna 2023) opakovane poukazuje na znenie už neplatného a neúčinného zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov. Ústavný súd v tejto súvislosti dáva do pozornosti, že od 1. marca 2019 sa konanie pred ústavným súdom spravuje novou právnou úpravou – zákonom č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. augusta 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu